

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling Stadskanaal 2019

Deze meldcode is een nieuwe versie van de meldcode die in 2015 in de gemeente Stadskanaal is geïntroduceerd. Het doel van de meldcode is het bieden van een gestandaardiseerde werkwijze in het geval een hulpverlener (consulent / medewerker / maatschappelijk werker) een vermoeden heeft van huiselijk geweld en/of kindermishandeling. In verband met aanpassingen in de Wet huiselijk geweld en kindermishandeling is een nieuwe versie opgesteld. Deze versie is vanaf 1 mei 2019 van kracht.

De te nemen stappen worden in deze meldcode beschreven.

SLA JE DOCUMENT OP IN DE SHARED FILES EN SLA REGELMATIG TUSSENTIJD OP!

STAP 1: IN KAART BRENGEN SIGNALLEN

- a) Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontcrachten in kaart. Leg de signalen vast in het 'Signaleringsformulier huiselijk geweld en kindermishandeling gemeente Stadskanaal'. Het signaleringsformulier kun je in de *shared files* opslaan.
- b) Raadpleeg collega-professionals die mogelijk met dezelfde cliënt te maken hebben, en die ook signalen opgevangen kunnen hebben. Leg ook hun signalen vast in het signaleringsformulier.

Aandachtspunten

- Als je naar aanleiding van verhalen van derden of andere getuigen vermoed dat er signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling zijn, kun je ook een signaleringsformulier invullen. Vermeld dan ook je bron. Dat mag ook anoniem, bijvoorbeeld 'de broer van.., de buurvrouw van..'.
- Als de signalen terug te leiden zijn naar een collega-professional, meld je deze bij je leidinggevende of de gemeentelijke vertrouwenspersoon. In dat geval is dit stappenplan niet meer van toepassing.
- Beschrijf signalen zo feitelijk mogelijk. In het geval van aannames dien je dit expliciet te vermelden.
- Vermeld een bron als je informatie van derden hebt verkregen. Dat mag ook anoniem, bijvoorbeeld 'de broer van.., de buurvrouw van..'.
- Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een bevoegde beroepskracht.

STAP 2: COLLEGIALE CONSULTATIE

- a) Bespreek de signalen met één of meerdere directe collega-professionals.
- b) Vraag indien gewenst anoniem advies aan één of meerdere van de volgende organisaties:
 - Centrum voor Jeugd, Gezin en Veiligheid 0599 – 631 764
 - Veilig Thuis Groningen 0800 – 2000
 - Een letselduidingsdeskundige, via Veilig Thuis Groningen 0800 – 2000
- c) Als na stap 2a en 2b blijkt dat de vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling terecht waren, ga je door naar stap 3.
- d) Als na stap 2a en 2b blijkt dat de vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling onterecht waren stopt hier het stappenplan. Sla je document op in de *shared files*.

STAP 3: GESPREK MET DE CLIËNT

- a) Nodig de cliënt uit voor een gesprek. In verband met privacy, veiligheid en het voorkomen van misverstanden is het vaak het verstandigst om dit mondeling te doen. Wel is het goed om het mailadres van de cliënt te vragen, zodat je de afspraak schriftelijk kunt bevestigen.
- b) Bereid het gesprek met de cliënt voor met een collega-professional, of een deskundige van Veilig Thuis Groningen.
- c) Voer het gesprek met de cliënt. Doe dit in aanwezigheid van een collega-professional. Bespreek in elk geval de volgende punten:
 - Het doel van het (te voeren) gesprek
 - De feiten die je hebt vastgesteld en de waarnemingen die je hebt gedaan
 - Dat gegevens van de cliënt worden opgeslagen in de *shared files*.
- d) Vraag de cliënt om een reactie op de genoemde waarnemingen en feiten.
- e) Rond het gesprek af en vertel de cliënt wat mogelijke vervolgstappen zijn. Verwerk de resultaten in het signaleringsformulier en sla tussentijds op. Ga daarna verder naar stap 4.
- f) Na het gesprek met de cliënt kun je een mogelijke interpretatie van wat je gezien, gehoord en gelezen hebt geven. Overleg hiervoor ook met de gedragswetenschapper van het CJGV.

Aandachtspunten

Het is mogelijk stap 3 van deze meldcode over te slaan. Het verdergaan naar stap 4 en 5 is echter alleen mogelijk als:

- de veiligheid van jou, de cliënt of een ander in het geding is;
- je goede redenen hebt om te veronderstellen dat de cliënt door een gesprek het contact met jou zal verbreken;
- er sprake is van een zodanig urgente situatie dat een directe melding niet langer kan wachten
- de cliënt niet op de uitnodiging voor een gesprek in is gegaan.

STAP 4: AFWEGING AARD EN ERNST VAN DE CASUS

- a) Weeg op basis van de signalen, het ingewonnen advies, de risicotaxatie (facultatief, zie bijlage 2), de LIRIK (verplicht, zie bijlage 3) en het gesprek met de cliënt het **risico** op huiselijk geweld of de kindermishandeling af.
- b) Weeg op basis van een risicotaxatie de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling af. Vraag indien wenselijk advies aan een collega-professional of een deskundige van Veilig Thuis Groningen. De volgende elementen spelen in de risicotaxatie een rol:
 - Veiligheid: is er een acute dreiging waarbij de veiligheid van het slachtoffer niet kan worden gegarandeerd?
 - Hoe gewelddadig is de situatie: moet het geweld direct stoppen?
 - Duur van de situatie: hoe lang speelt deze kwestie al?
 - Isolement: kan de situatie met hulp van betrokkenen worden doorbroken?
- c) Als er op dit punt wel zorgen zijn over kindermishandeling en/of huiselijk geweld, ga je verder naar stap 5.
- d) Als er op dit punt geen zorgen (meer) zijn over kindermishandeling en/of huiselijk geweld, stopt hier het stappenplan. Sla je document op in de *shared files*.

STAP 5: BESLISSEN AAN DE HAND VAN HET AFWEGINGSKADER

Het afwegingskader in stap 5 van de meldcode bevat vijf afwegingen, die doorlopen moeten worden voordat twee beslissingen genomen moeten worden. Het is belangrijk dat de beslissingen in de genoemde volgorde genomen worden, en dat beide beslissingen genomen worden. Als je het afwegingskader volgt, is dat altijd het geval.

- a) Volg het afwegingskader.
 - **Afweging 1: Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?**

Nee: Leg dit vast in je signaleringsformulier en rond de casus af.
Ja: Ga verder naar afweging 2.

- **Afweging 2: Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de meldcode in dat er sprake is van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid?**

Nee: Ga verder naar afweging 3.
Ja: Melden bij Veilig Thuis Groningen.

Als je afweging 2 met 'ja' hebt beantwoord, zal een deskundige van Veilig Thuis Groningen je verder helpen met afwegingen 3 tot en met 5.

- **Afweging 3: Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden?**

Nee: Melden bij Veilig Thuis Groningen.
Ja: Ga verder met afweging 4.

- **Afweging 4: Aanvaarden de betrokkenen hulp om de dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten?**

Nee: Melden bij Veilig Thuis Groningen.
Ja: Hulp bieden of organiseren, ga verder met afweging 5.

- **Afweging 5: Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van veiligheid en/of het herstel van alle betrokkenen?**

Nee: (Opnieuw) melden bij Veilig Thuis Groningen.
Ja: Hulp afsluiten met afspraken over het volgen van toekomstige (on)veiligheid met betrokkenen en samenwerkingspartners.

b) Je hebt nu twee beslissingen genomen:

- Beslissing 1: Is melden noodzakelijk?
- Beslissing 2: Is zelf passende en toereikende hulp bieden of organiseren mogelijk?

c) Beschrijf in het signaleringsformulier welke beslissing je hebt genomen.

d) Sluit de casus af. Stuur het volledig ingevulde signaleringsformulier naar je leidinggevende.

BIJLAGE 1: SIGNALERINGSFOMULIER

Datum start formulier	
Datum afsluiten formulier	
Organisatiegegevens	
Organisatie	
Straat	
Postcode en woonplaats	
Telefoonnummer	
Gegevens betrokkene	
Naam	
Functie	
Relatie t.o.v. betrokkenen	
E-mailadres	
Bereikbaarheid	
Gegevens cliënt	
Naam cliënt	
Geboortedatum	
Geslacht	
Straat	
Postcode en woonplaats	
Telefoonnummer	
Bijzonderheden binnen gezin	
Bewaartermijn (te bewaren tot)	
Akkoord van cliënt (handtekening)	Datum Plaats

STAP 1: IN KAART BRENGEN SIGNALLEN

STAP 2: COLLEGIALE CONSULTATIE

STAP 3: GESPREK MET DE CLIËNT

STAP 4: AFWEGING AARD EN ERNST VAN DE CASUS

STAP 5: BESLISSEN AAN DE HAND VAN HET AFWEGINGSKADER

Afweging 1: ja / nee

Afweging 2: ja / nee

Afweging 3: ja / nee

Afweging 4: ja / nee

Afweging 5: ja / nee

Sla dit formulier op in de *shared files*. Hiermee is de casus afgesloten.

BIJLAGE 2: RISICOTAXATIE

Risicofactoren voor kindermishandeling

Risicofactoren bij ouders

- Functioneren als opvoeder
- Persoonlijk functioneren
- Fysieke en/of emotionele beschikbaarheid
- Voorgeschiedenis
- Problematische partnerrelatie
- Anders

Risicofactoren bij jeugdige

- Jong kind (< 5 jaar)
- Belaste voorgeschiedenis
- (Ernstige) ziekte of handicap
- Gedrags- en/of ontwikkelingsproblemen
- Moeilijk temperament
- Ongewenst kind
- Anders

Risicofactoren bij gezin en/of omgeving

- Eenoudergezin, stiefgezin, groot gezin
- Veel conflicten, huiselijk geweld
- Instabiel, ongeregeld leven
- Materiële en/of financiële problemen
- Ingrijpende levensgebeurtenissen
- Sociaal isolement en/of conflict
- Anders

Draaglast en draagkracht afwegen

Factoren om de draaglast te bepalen

- Aard en ernst van de problematiek
- Beleving van de problematiek
- Gevolgen voor het dagelijks functioneren

Factoren om de draagkracht te bepalen

- Probleemoplossend vermogen van de ouders
- Probleemoplossend vermogen van de jeugdige
- Sociale steunfactoren
- Beschermende factoren (overige)

Criteria voor ernst van de problematiek

- Gedrag jeugdige afwijkend van 'normaal'
- Handelen gedrag ouder(s) afwijkend van 'normaal'
- Actuele en/of verwachte gevolgen voor de jeugdige
- Actuele en/of verwachte gevolgen voor de ouders en/of gezin
- Actuele en/of verwachte gevolgen voor de omgeving

Drie gradaties van urgentie

1. Crisis: de situatie is levensbedreigend of er is direct gevaar voor de jeugdige als:

- De cliënt dreigt met zelfdoding
- De cliënt heeft een psychose
- De cliënt dreigt verwaarloosd te worden
- De situatie is onveilig omdat er geen toezicht is
- Er zijn duidelijke aanwijzingen van seksueel misbruik
- Er zijn duidelijke aanwijzingen van lichamelijke mishandeling

2. Spoed: er dreigt direct gevaar voor de cliënt of de balans draagkracht/draaglast is ernstig verstoord. Dit is het geval als ten minste twee van de volgende drie kenmerken zich voordoen:

Draaglast te zwaar

- Een ingrijpende gebeurtenis
- Een belangrijke faseovergang van de cliënt kan niet worden gemaakt
- Een risicofactor bij de cliënt of diens omgeving wordt actief (een stoornis, etc.)
- De beleving van de bestaande situatie wordt sterk negatief

Draagkracht schiet tekort

- Er worden geen adequate probleemoplossende strategieën gebruikt
- Het ontbreekt de cliënt aan competentie
- Er zijn onvoldoende beschermende factoren
- Er is onvoldoende sociale steun

De cliënt raakt in paniek en is daardoor niet in staat te handelen

- De cliënt is emotioneel verward
- De cliënt is niet meer in staat feitelijke informatie in te schatten
- De cliënt vertoont gedrag dat de situatie verergerd

3. Regulier

- Geïndiceerde zorg is noodzakelijk
- De draaglast/draagkrachtbalans is niet dermate verstoord dat direct ingrijpen vereist is

BIJLAGE 3: LIRIK

Licht Instrument Risicotaxatie Kindermishandeling (LIRIK)

ONDERKENNEN VERMOEDEN VAN KINDERMISHANDELING

1. ONGANG OUDER(S) - JEUGDIGE

A. Zijn er concrete aanwijzingen voor ... (licht toe):

Lichamelijk geweld	☐ Ja	☐ Nee	☐ Onbekend
Psychisch geweld	☐ Ja	☐ Nee	☐ Onbekend
Lichamelijke verwaarlozing	☐ Ja	☐ Nee	☐ Onbekend
Emotionele verwaarlozing	☐ Ja	☐ Nee	☐ Onbekend
Seksueel misbruik	☐ Ja	☐ Nee	☐ Onbekend
Getuige van huiselijk geweld	☐ Ja	☐ Nee	☐ Onbekend

B. Opvoeding en verzorging

Bescherming en veiligheid	☐ Zorgen	☐ Geen zorgen	☐ Onbekend
Basale verzorging	☐ Zorgen	☐ Geen zorgen	☐ Onbekend
Emotionele warmte (ondersteuning)	☐ Zorgen	☐ Geen zorgen	☐ Onbekend
Regels en grenzen	☐ Zorgen	☐ Geen zorgen	☐ Onbekend
Stimulering	☐ Zorgen	☐ Geen zorgen	☐ Onbekend
Stabiliteit	☐ Zorgen	☐ Geen zorgen	☐ Onbekend

Anders (licht toe): Klik of tik om tekst in te voeren.

Als één of meer onbekend:

- Ouder geeft geen inzicht in eigen handelen
- Onvoldoende informatie beschikbaar

C. Zijn er aanwijzingen voor bedreigend handelen of nalaten van de ouder(s)?

Veel Enkele Geen Onbekend

Toelichting: Klik of tik om tekst in te voeren.

2. JEUGDIGE

A. Psychosociaal functioneren

Gedrag (thuis, school, buitenshuis)	☐ Zorgen	☐ Adequaar	☐ Onbekend
Sociaal-emotionele ontwikkeling	☐ Zorgen	☐ Adequaar	☐ Onbekend
Gebruik van middelen, verslaving	☐ Zorgen	☐ Adequaar	☐ Onbekend

B. Lichamelijke gezondheid

Letsel, verwondingen	☐ Zorgen	☐ Adequaar	☐ Onbekend
Algemene gezondheid, groei	☐ Zorgen	☐ Adequaar	☐ Onbekend

C. Ontwikkeling

Cognitieve ontwikkeling	☐ Zorgen	☐ Adequaar	☐ Onbekend
Schoolprestaties	☐ Zorgen	☐ Adequaar	☐ Onbekend

Anders (toelichting): Klik of tik om tekst in te voeren.

D. Zijn er kindsignalen die kunnen wijzen op kindermishandeling?

Veel Enkele Geen Onbekend

Toelichting: Klik of tik om tekst in te voeren.

RISICO- EN BESCHERMENDE FACTOREN**1. RISICOFACTOREN BIJ DE OUDER(S)****A. Functioneren als opvoeder**

Eerder een kind mishandeld, verwaarloosd of misbruikt Ja Nee Onbekend

Ontoereikende pedagogische kennis en/of vaardigheden Ja Nee Onbekend

Bagatelliseren/ ontkennen aangetoonde kindermishandeling Ja Nee Onbekend

Negatieve houding t.a.v. kind Ja Nee Onbekend

B. Persoonlijk functioneren

Psychiatrische problematiek Ja Nee Onbekend

Verslavingsproblematiek Ja Nee Onbekend

Verstandelijke beperking Ja Nee Onbekend

C. Beschikbaarheid voor de jeugdige

Fysiek afwezig Ja Nee Onbekend

Emotioneel afwezig Ja Nee Onbekend

D. Voorgeschiedenis

Op jonge leeftijd (<18 jaar) ouder geworden Ja Nee Onbekend

Zelf slachtoffer van kindermishandeling Ja Nee Onbekend

Eerder geweld gebruikt tegen personen Ja Nee Onbekend

Problematische partnerrelatie Ja Nee Onbekend

Anders (toelichting): Klik of tik om tekst in te voeren.

2. RISICOFACTOREN BIJ JEUGDIGE, GEZIN EN OMGEVING**A. Jeugdige**

Jong kind (<5 jaar) Ja Nee Onbekend

Belaste voorgeschiedenis (bijv. prematuur) Ja Nee Onbekend

(Ernstige) ziekte, handicap of beperking Ja Nee Onbekend

Gedrags- en/of ontwikkelingsproblemen Ja Nee Onbekend

Moeilijk temperament Ja Nee Onbekend

Ongewenst Ja Nee Onbekend

Anders (toelichting): Klik of tik om tekst in te voeren.

B. Gezin en omgeving

Laag opleidingsniveau Ja Nee Onbekend

Eenoudergezin, stiefgezin, groot gezin Ja Nee Onbekend

Veel conflicten Ja Nee Onbekend

Huiselijk geweld Ja Nee Onbekend

Instabiel, ongeregeld leven Ja Nee Onbekend

Materiële/ financiële problemen (werkloosheid, huisvesting) Ja Nee Onbekend

Ingrijpende levensgebeurtenissen Ja Nee Onbekend

Sociaal isolement/ sociaal conflict

Ja Nee Onbekend

Anders (toelichting): Klik of tik om tekst in te voeren.

Zijn er risicofactoren voor kindermishandeling?

Veel Enkele Geen Onbekend

Toelichting: Klik of tik om tekst in te voeren.

3. BESCHERMFACTOREN BIJ DE OUDER(S)

- Gevoel van competentie, draagkracht
- Positief zelfbeeld
- Ondersteunende partner
- Kan eigen jeugdervaringen hanteren
- Positieve jeugdervaringen
- Kan steun vragen/ profiteren
- Emotionele beschikbaarheid
- Flexibiliteit: Klik of tik om tekst in te voeren.
- Bereid en in staat om te veranderen: Klik of tik om tekst in te voeren.
- Anders: Klik of tik om tekst in te voeren.

4. BESCHERMFACTOREN BIJ JEUGDIGE, GEZIN EN OMGEVING

A. Gezin en omgeving

- Steun informeel netwerk
- Steun formeel netwerk

B. Jeugdige

- Sociaal vaardig
- Positief zelfbeeld
- Bovengemiddelde intelligentie
- Aantrekkelijk uiterlijk
- Goede relatie belangrijke volwassenen
- Egoveerkracht (stressresistentie)

Zijn er beschermende factoren?

Veel Enkele Geen Onbekend

Toelichting: Klik of tik om tekst in te voeren.

Conclusie

- Er lijkt op dit moment geen sprake van kindermishandeling
- Er is mogelijk sprake van kindermishandeling
- er lijkt sprake van bedreigend handelen of nalaten van de ouder(s)
- er zijn kindsignalen die daarop wijzen
- er zijn risicofactoren bij de ouder(s)
- er zijn risicofactoren bij jeugdige, gezin en/of omgeving
- ouder geeft geen informatie of inzicht in eigen handelen
- Er is sprake van feitelijk aangetoonde kindermishandeling
- op dit moment

- recent, maar gestopt
- Er is sprake van een levensbedreigende situatie of direct fysiek gevaar
- Onvoldoende informatie om een oordeel te vormen

Toelichting: Klik of tik om tekst in te voeren.

RISICOTAXATIE

A. Aanvullende risicofactoren bij mogelijke of aangetoonde kindermishandeling

- (Vermoedelijke) pleger heeft direct toegang tot de jeugdige
- Derden hebben geen zicht op de jeugdige

B. Wat kan er gebeuren?

Mogelijke risico's voor de jeugdige

Aard

- Levensbedreigende situatie of direct fysiek in gevaar
- Voortduren/ herhaling van kindermishandeling
- Ontstaan van kindermishandeling
- Anders: Klik of tik om tekst in te voeren.

Kans

- Groot Klein
- Groot Klein
- Groot Klein
- Groot Klein
- Ernstig Gering

Verwachte gevolgen voor de jeugdige Zeer ernstig

C. Beschermende factoren

Zijn er beschermende factoren die de risico's kunnen verminderen?

- Veel Enkele Geen Onbekend

Toelichting: Klik of tik om tekst in te voeren.

Conclusie risico's voor de jeugdige

Op dit moment laag 1 2 3 4 5 zeer hoog

Toelichting (verplicht): Klik of tik om tekst in te voeren.

Bij voorziene omstandigheden in de nabije toekomst laag 1 2 3 4 5 zeer hoog

Toelichting (verplicht): Klik of tik om tekst in te voeren.